

**Δημήτρης
Καραδήμας,
Θάνος
Αναγνώστου**

Δημιουργώντας το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο του μέλλοντος

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) έχει ήδη χαράξει μια ξεχωριστή πορεία από τον Οκτώβριο του 2019 ως μέλος ενός Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου, του CIVIS, στο οποίο συμμετέχει μαζί με άλλα 9 δημόσια και κορυφαία Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης από όλες τις περιοχές της Ευρώπης. Εκτός από το ΕΚΠΑ, στο CIVIS συμμετέχουν: το Πανεπιστήμιο της Μασσαλίας (AMU, Γαλλία), το Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου (UB, Ρουμανία), το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών (ULB, Βέλγιο), το Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης (UAM, Ισπανία), το Πανεπιστήμιο Sapienza της Ρώμης (SUR, Ιταλία), το Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης (SU, Σουηδία), το Πανεπιστήμιο του Tubingen (EKUT, Γερμανία) και το Πανεπιστήμιο του Salzburg (PLUS, Αυστρία). Τον Δεκέμβριο του 2020 εντάχθηκε και το Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης (GU, Σκωτία) ως συνεργαζόμενος εταίρος.

Το CIVIS δεν είναι ένα ακόμη ευρωπαϊκό πρόγραμμα, αλλά αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενός νέου τύπου Πανεπιστημίου στην Ευρώπη του 21ου αιώνα. Πρόκειται για τον θεσμό του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου (ΕΠ), του οποίου βασικό χαρακτηριστικό είναι η ενίσχυση και εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων ιδρυμάτων με παράλληλη διατήρηση της αυτονομίας εκάστου ιδρύματος. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο αυτό που επιδιώκεται να επιτευχθεί είναι η δημιουργία στην πράξη ενός κοινού χώρου εκπαίδευσης και έρευνας, ο οποίος θα έχει τρία τουλάχιστον πολύ σημαντικά αποτελέσματα: Πρώτον,

θα δημιουργηθούν οι συνθήκες και το κατάλληλο περιβάλλον ώστε οι φοιτητές, καθώς και το διδακτικό, διοικητικό, τεχνικό και λοιπό προσωπικό εκάστου ιδρύματος να μπορεί να συνεργάζεται και να δημιουργεί σε έναν κοινό χώρο εκπαίδευσης και έρευνας, όπου όλοι θα αξιοποιούν τα ισχυρά σημεία όλων και κάθε ίδρυμα θα βελτιώνει τα αδύνατα σημεία του αξιοποιώντας την εμπειρία και τις καλές πρακτικές των άλλων. Δεύτερον, ο κοινός χώρος εκπαίδευσης και η προσπάθεια για τη διαμόρφωση και ανάπτυξη του αναμένεται ότι θα ισχυροποιήσουν την αίσθηση των κοινών ευρωπαϊκών στόχων και της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Τρίτον, η ένωση των δυνάμεων των δέκα εν προκειμένω ιδρυμάτων θα δημιουργήσει μια ισχυρή εκπαιδευτική και ερευνητική μονάδα, ικανή όχι μόνο να αντέξει τον παγκόσμιο ανταγωνισμό που σταδιακά επιτείνεται, αλλά και να πρωταγωνιστήσει τις επόμενες δεκαετίες. Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία που δίνουν στο CIVIS τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του και στα οποία τα μέλη του δίνουν πλέον έμφαση είναι: διεπιστημονικότητα, εφαρμογή νέων παιδαγωγικών μεθόδων και καινοτομία γενικότερα, συνεργασία της πανεπιστημιακής κοινότητας με την κοινωνία των πολιτών σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αύξηση της κινητικότητας

τόσο των φοιτητών και των καθηγητών όσο και των άλλων μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, ενίσχυση της συνεργασίας με ΑΕΙ της Αφρικής και χωρών της Μεσογείου εκτός ΕΕ, δημιουργία εσωτερικών θεσμών δημοκρατικής και αποτελεσματικής λειτουργίας, ενίσχυση της πολυγλωσσίας όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, προώθηση της ανοικτής επιστήμης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, δημιουργία κοινού ψηφιακού Campus. Η σύμπραξη των πανεπιστημίων-μελών του CIVIS προσφέρει ήδη νέες πλουσιότερες ευκαιρίες εκπαίδευσης και οδηγεί σε νέες ερευνητικές συνεργασίες, ενώ αυξάνεται ταυτόχρονα ο βαθμός εξωστρέφειας και η δυνατότητα εκάστου ιδρύματος να συμβάλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών. Τα πανεπιστήμια του CIVIS έχουν υιοθετήσει πέντε βασικές θεματικές ενότητες πανευρωπαϊκού και οικογενειακού ενδιαφέροντος (περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά, υγεία, περιφερειακή ανάπτυξη, ψηφιακός μετασχηματισμός) και αναπτύσσουν ήδη σχετικά διεπιστημονικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Επίσης, σε κάθε ίδρυμα-μέλος λειτουργεί ένα Ανοικτό Εργαστήριο που φέρνει σε επαφή άμεσα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με την τοπική κοινωνία και ενθαρρύνει τη συνεργασία με την εξωπανεπι-

σημιακή κοινότητα και τους κοινωνικούς εταίρους.

Το ΕΚΠΑ συμμετέχει σε όλα τα νεότευκτα όργανα διοίκησης του CIVIS, έχει αναλάβει τη διαχείριση της κινητικότητας μεταξύ όλων των μελών, συμμετέχει ενεργά στην ανάπτυξη των θεματικών ενστίτων και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων τους, συντονίζει σε συνεργασία με το ΕΚΥΤ τη θεματική ενότητα για την πολιτιστική κληρονομιά, έχει αναπτύξει στο πλαίσιο του Ανοικτού Εργαστηρίου συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους, ενθαρρύνει την ένταξη Ξενόγλωσσων μαθημάτων του CIVIS στο πρόγραμμα σπουδών των τμημάτων ως μαθημάτων επιλογής και επικύρωσε την απόφαση για συνεπίβλεψη διδακτορικών διατριβών στο πλαίσιο του CIVIS. Πρόκειται για μερικά παραδείγματα από τη δράση του ΕΚΠΑ εντός του CIVIS κατά την πρώτη διετία της λειτουργίας του! Η εργασία προετοιμασίας που έγινε ως τώρα έχει ήδη αρχίσει να δίνει καρπούς και να σχηματοποιεί σαφέστερα το νέο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, στο πλαίσιο του οποίου το ΕΚΠΑ διαμορφώνει τους όρους της ουσιαστικής διεθνοποίησής του.

**Ο κ. Δημήτρης Καραδήμας
είναι αντιπρύτανης
Ακαδημαϊκών Υποθέσεων
και Φοιτητικής Μέριμνας του
ΕΚΠΑ. Ο κ. Θάνος Δημόπουλος
είναι πρύτανης του ΕΚΠΑ.**